

СТРАТЕГИЧЕСКА ЧАСТ

Областната стратегия за развитие на област Бургас определя целите и приоритетите за развитие на областта, както и мерките за постигането им. Стратегията се разработва в съответствие с Националната стратегия за регионално развитие и е отправна точка за общинските планове за развитие.

Стратегическата част определя дългосрочните цели, приоритети и мерки за реализацията им. Стратегическите цели и приоритети са формулирани въз основа на подробен социално – икономически анализ, отчитайки динамиката на процесите на интеграция на Република България към Европейския съюз. Характерна особеност на периода за реализация на стратегията 2005 – 2015 г. е подготовка и членство на Република България за членство в Европейския съюз.

Планирането на стратегическо ниво цели постигането на динамично и устойчиво развитие на отделните райони, както и намаляване на регионалните и вътрешнорегионалните различия. То позволява разрешаване на въпроси, засягащи териториалното използване, икономиката, социалната и околна среда и предлага подходящи решения за постигане на визията. Визията представя очакванията на стратегията за постигане на дългосрочен резултат въз основа на прилагането на стратегията за периода 2005 – 2015 г.

Визия

Област Бургас - проспериращ европейски граничен регион и привлекателно място за инвестиции и живот на хората

Главна цел

До 2015г. област Бургас да се превърне във водещ туристически, индустриален, образователен и културен център със запазено природно и историческо наследство

Областната стратегия предвижда три стратегически цели за приближаване до визията за развитие на Област Бургас. Всяка от тези стратегически цели е съобразена с Националната стратегия за развитие на Република България за периода 2005-2015г. и включва набор от приоритети, които съвместно водят до постигането им. В рамките на всеки от приоритетите са определени специфични цели, които се очаква да бъдат постигнати чрез съвместното изпълнение на всички мерки към съответния приоритет. Стратегическата част на областната стратегия за развитие е разработена като комплекс от взаимообвързани и взаимодопълващи се стратегически цели, приоритети, конкретни цели и мерки.

Стратегическа цел 1: Създаване на условия за развитие на отрасли и дейности, осигуряващи устойчив икономически растеж на област Бургас

Стратегическа цел 2: Подобряване на жизнената среда, чрез стимулиране развитието на човешкия потенциал за повишаване реализацията, заетостта и доходите на населението

Стратегическа цел 3: Развитие на вътрешнорегионалното и трансгранично сътрудничество за постигане на балансирано развитие и обособяване на област Бургас като представителна външна граница на ЕС

Приоритет 1: Изграждане на нова и модернизация на съществуващата инфраструктура за създаване на условия за устойчив икономически растеж и заетост

Състоянието на инфраструктурата в област Бургас, в сравнение с развитието на инфраструктурата в страните членки на ЕС е несъответстващо за развитието на региона. Преодоляването на несъответствията в инфраструктурната обеспеченост и нуждите на икономиката за растеж са един от ключовите фактори определящи инвестиционната привлекателност и повишаващи конкурентоспособността на областта. Този процес следва да се извършва при максимално оползотворяване на силните страни и възможности и преодоляване на слабите страни в досегашното развитие в съответствие с изготвения SWOT анализ на областта.

Инфраструктурата ще стимулира развитието на бизнеса и икономическото приобщаване на цялата територия, чрез развитието на нейния потенциал. В същото време дейностите по изграждането на нова и модернизирането на старата инфраструктурата са източник за създаване на нови работни места.

Дейностите по подобряване на инфраструктурата трябва да осигурят балансирано развитие и устойчив икономически растеж в съответствие със специфичния потенциал и инфраструктурен дефицит и качество, в съответствие с европейските стандарти.

Специфична цел 1: Развитие и модернизация на транспортната инфраструктура

Изграждането на АМ “Тракия” и АМ “Черно Море”, както и реконструкцията на направленията, свързващи северната и южната периферия с основната транзитна артерия през центъра на областта, ще разшири благоприятното въздействие на силно изявения инфраструктурен център Бургас и неговите два основни транспортни ръкава Север – Юг и Изток – Запад. Това ще спомогне за използване потенциала на цялата територия на областта.

Важен елемент от транспортната инфраструктура на Областта е и железопътната ѝ мрежа. Реализирането на предвидената реконструкция, би довело до достигането на европейските стандарти в тази област и би благоприятствало устойчивото развитие на област Бургас. Стратегическо средство за постигането на тази цел е и запазването на утвърдените на световно равнище позиции на летище “Бургас” в сектор въздушен транспорт.

Анализът на транспортната изграденост показва добра степен на развитие на наземния транспорт, с изключение на частта му от най-висок клас. Усвоени са уникалните възможности на областта в сферата на въздушния транспорт. Наличието на летище Бургас с международна категоризация, оборудвано с най-модерна техника, определено влияе благоприятно на развитието на областта. Проблем за решаване е сезонния характер на пътническите полети. Той е комплексен по своя характер и се влияе не толкова от предлаганите услуги и тяхното качество, колкото от развитието на останалите отрасли, например туризма.

Изграждането на АМ "Тракия" и АМ "Черно Море", реконструкцията и разширението на пристанище Бургас и модернизацията на железницата по направление Бургас - Стралджа, ще утвърдят позицията на област Бургас в национален мащаб като територия с добре изградена инфраструктура и ще я превърнат в практически функциониращо звено на европейски транспортен коридор № 8.

Пространственият анализ на транспортната схема показва известна изолираност на северната и южна части на областта от основните транспортни направления, заради планинския релеф и граничната изолация. Реконструкция на направление Средец – Болярово /път II-79/, ще доближи областта до ГКПП Лесово, а региона ще получи алтернативен достъп до европейската част на Турция. Необходима е реконструкция на направленията Средец – Карнобат, Сунгурларе – Карнобат и Руен – Айтос, което ще осигури по-бърз и лесен достъп на прилежащите общини до АМ "Тракия" и ще ги включи в транзитния трафик. Така периферните /по отношение на транзитните направления/ територии ще получат индиректен достъп до тези направления и също ще се включат в интензивния обмен на хора, стоки и услуги.

Мерки:

- Построяване на отсечката от Автомагистрала "Тракия" – Бургас – Карнобат;
- Започване на отсечката от Автомагистрала "Тракия" Карнобат – Стралджа;
- Приключване изработването на проекта за Автомагистрала "Черно море" на територията на страната;
- Довършване реконструкцията на първокласната пътна мрежа на територията на Бургаска област по оста Изток – Запад и по оста Север-Юг;
- Реконструкция, рехабилитация и освежаване на отсечки от републиканската пътна мрежа на територията на Бургаска област, общински и местни пътища;
- Конструктивно укрепване на подлези, надлези, виадукти и други транспортни съоръжения;
- Довършване реконструкцията на ж.п. отсечка Церковски – Карнобат и ж.п. отсечка Карнобат – Черноград;
- Удвояване на ж.п. отсечка Карнобат – Синдел;
- Изграждане на карго-терминал – свободна зона на площ около 500 дка;
- Разширение на пътническия терминал с около 100 дка;
- Разширение на пристанище Бургас;
- Подновяване на обслужващите системи и механизми на пристанището;
- Възстановяване на пътническото корабоплаване;

Специфична цел 2: Изграждане и подобряване на екологичната инфраструктура

Компонентите на околната среда (вода, въздух, почва) осигуряват условията за живот на хората, от които зависи здравният статус на населението. Постигането и

поддържането на здравословна околна среда е необходимо условие както за икономическото, така и за социалното развитие на областта.

Предвид досегашното подценяване на въздействието на екологичната инфраструктура върху устойчивото развитие, е необходимо ускоряване изграждането ѝ като цяло.

Запазването и подобряването качеството на околната среда е силно зависимо от третирането на отпадните води. Липсата на ПСОВ в редица градове и канализационни системи в повечето села влиза в противоречие с целите на устойчивото развитие на областта. За голяма част от необходимите обекти са изготвени проекти, но липсата на финансови средства до сега не е позволила тяхното изграждане и е била спирачка за развитието на селския и екотуризъм в областта. Изоставането в изграждането на канализационни системи и пречиствателни съоръжения води до замърсяване на околната среда и е предпоставка за ограниченото развитие на областта.

Съществуващите депа за твърди битови отпадъци са недостатъчни, не отговарят на изискванията за опазване на околната среда и голяма степен са с изчерпан капацитет.

Предпазването от бъдещи екологични рискове от своя страна включва разработване и реализация на програми за превенция и укрепване на свлачища, предпазване на морския бряг от абразия, рекултивация на замърсени терени и замърсени земи.

На територията на област Бургас са разположени шест района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух като постоянен мониторинг се провежда само в Бургас и Камено. Превишавания на установените норми се отчитат за Бургас, Камено, Карнобат Айтос, Средец, като за тях са разработени програми за управление качеството на атмосферния въздух. Тези програми в детайли разглеждат възможностите за намаляване на генерираните вредни емисии от индустриалните обекти, според конкретната им специфика.

Съществена част от вредните емисии и шумовото замърсяване в населените места се дължат на автомобилния транспорт, като за гр. Бургас той е определен за замърсител номер едно. Засиленият контрол върху техническото състояние на автомобилните двигатели и въвеждане на ограничителни мерки за неизправните автомобили е само част от решението на проблема. За ограничаване на замърсяването е необходимо намаляване плътността на автомобилните потоци и обходни маршрути с цел преразпределение на замърсителите върху по-големи площи и изграждане на зелени пояси около най-натоварените участъци от уличната мрежа с цел създаване на ефекта “каньон” – извеждане на замърсителите във височина. Обновяването на автобусния парк за обществен транспорт, усъвършенстването на транспортните схеми и стимулите за по-широкото му използване от населението ще имат синергичен ефект за редуциране на генерираните замърсявания.

Мерки:

- Изграждане на регионални депа за твърди битови отпадъци;
- Изграждане на интегрирана система от съоръжения за третиране на отпадъците;
- Създаване на механизми за функциониране на система за разделно събиране и рециклиране на отпадъци;
- Ликвидиране на нерегламентираните сметища на територията на областта;
- Реконструкция и модернизация на аерационната система на биостъпалото в ПСОВ Бургас;
- Изграждане, разширяване и рехабилитация на водопроводни и канализационни мрежи в населените места на територията на областта;

- Поетапно изграждане на ПСОВ: “Сл. Бряг”, “Крайморие”, “Созопол”, “Царево”, “Ахтопол”, “Синеморец”;
- Внедряване в индустриалните обекти на най-добрите налични технологии, според съответната специфика, които да гарантират минимално генериране на вредни емисии;
- Въвеждане на екологосъобразни технологии за намаляване на замърсяващите въздуха емисии от големи и средни горивни инсталации;
- Разработване и изпълнение на транспортни схеми, допринасящи за намаляване на замърсяването на въздуха от транспорта;
- Създаване на зелени пояси за намаляване на шума и замърсяването на въздуха;
- Подобряване на състоянието на уличните настилки;

Комплексно въздействие за опазването на околната среда оказват и мерките по следващата специфична цел за подобряване на енергийната ефективност.

Специфична цел 3: Енергийни мрежи, подобряване на енергийната ефективност и развитие на възобновяеми енергийни източници

На територията на областта, районната мрежа от 110 кв е добре развита и оразмерена за поемане на по-голямо от реалното натоварване, но с оглед неколкостранно нарастващата консумация на ел. енергия по черноморското крайбрежие е наложително изграждането на допълнителни подстанции за трансформация от високо в средно напрежение около черноморските общински центрове и курорти. Друг неотложен проблем представлява необходимостта от подмяна на проводниците М-6 и М-10 по мрежите ниско напрежение, които заедно с показателя за средна дължина на извод не отговарят на изискванията и стандартите за нормално електроснабдяване на потребителите, което води до увеличаване на загубите и спад на напрежението до консуматора.

Потенциалът за изграждане на ВЕЦ на територията на областта не е голям, а и намаляващият воден отток не е предпоставка за произвеждане на сериозни количества електроенергия, но все пак съществува и може да бъде използван като алтернативен, макар и най-вероятно сезонен източник на ел. енергия за планинските райони – Странджа и Стара планина, при язовирите “Камчия” и “Ясна поляна”.

Подобни действия биха били в синхрон с необходимостта от разширено внедряване на енергоспестяващи системи; ограничаване на загубите и търсене на "вътрешни резерви".

Подценява се и възможността за алтернативно енергоснабдяване с природен газ. Промислената и битова газификация ще намалят серните окиси, прахта и саждите и ще се подобри възпроизводството на околната среда. В допълнение потреблението на природен газ е по-евтино от другите енергии, така че ефектът за устойчивото развитие ще бъде комплексен.

Не бива да бъде пренебрегвано и значението на вятъра по черноморското крайбрежие, както и експериментално това на приливите и отливите и енергодобива чрез преработка на отпадни ресурси, което би могло да бъде една от областите на проявление на развитието на иновационните технологии на територията на област Бургас.

Мерки:

- Рехабилитация на съществуващите и изграждане на нови енергийни мощности;
- Изграждане на газопреносни и газоразпределителни мрежи и ускоряване на битовата газификация;
- Газификация на енергоемки промишлени обекти;
- Въвеждане на енергоспестяващи осветителни системи;
- Популяризиране на възможностите за енергоспестяване;
- Повишаване ефективността и подмяна на амортизираните отоплителни системи и топлосъхранението;
- Саниране и сертифициране на сгради държавна и общинска собственост;
- Популяризиране на възможностите за пренасочване на крайните консуматори (особено индустрията) към алтернативни горива и енергии;
- Поощряване развитието на пазара на услуги за повишаване на енергийната ефективност;
- Инвестиции в екологосъобразен градски транспорт и създаване на стимули за по-широкото му използване;

Специфична цел 4: Развитие на регионална и местна бизнес инфраструктура.

Предоставянето на бизнес услуги, допринасящи за развитието на предприемачеството и местния бизнес и създаването на нови работни места, е все още недостатъчно, особено в изостаналите райони за целенасочено въздействие. Необходимо е създаване на нови и повишаване ефективността на съществуващите бизнес услуги, включително специализирани услуги за групи МСП. Конкретната инфраструктура ще е в зависимост от специфичните регионални потребности и потенциал за развитие.

Мерки:

- Създаване на бизнесинкубатори, бизнесцентрове, бизнеспаркове;
- Изграждане на офиси за обслужване на инвеститори, изложбени зали и експозиционни съоръжения;
- Развитие на индустриални и технологични паркове;
- Създаване на нови производствени и предприемачески зони;
- Консултантска и методическа подкрепа за създаване и развитие на нови МСП;

Приоритет 2: Повишаване на конкурентноспособността на основата на икономика на знанието

Политиката на ЕС за повишаване на растежа и конкурентноспособността на икономиката е изразена в Лисабонската стратегия, приета от Европейския съвет през март 2000 г. Ревизията на Лисабонската стратегия от март 2005 г. извежда като приоритет осигуряването на стабилен и траен растеж и създаване на повече и по-добри работни места чрез поставяне на акцент върху икономика на знанието, насърчаване на иновациите и оптимизиране на човешкия капитал. Повишаването на регионалната конкурентноспособност на основата на знанието е един от основните приоритети и на Националната стратегия за регионално развитие.

Реализацията на този приоритет ще окаже положително влияние на целия регион, насърчавайки развитието на предприемачеството, технологиите и иновациите. Целта на този приоритет е да изгради мост между бизнеса и образованието, за да се осигури устойчив икономически растеж, високо ниво на заетост и социална сплотеност.

В този смисъл област Бургас ще използва традициите в областта на научно - изследователската дейност и кадровия потенциал на бургаските висши учебни заведения за научни изследвания, внедрителска и консултантска дейност. Това ще подпомогне устойчивото икономическо развитие и ще превърне областната икономика в конкурентноспособна на национално равнище и на равнище ЕС.

Специфичните цели на този приоритет определят пътя за постигане на конкурентноспособността и допринасят за реализация на визията за развитие на област Бургас през периода 2005-2015 г.

Специфична цел 1: Развитие на изследванията, технологиите, иновациите и предприемачеството

В резултат на направения анализ до този момент в област Бургас не е развит иновационен капацитет. Това произтича от слабо развита изследователска база, липса на инвестиции за изследвания и слаби връзки между бизнеса и научно изследователските звена. Развитието на изследователската дейност, технологичните разработки, иновациите са основна движеща сила на конкурентноспособността и заетостта. Те са двигател на икономическия и социален прогрес. За постигане на целта, иновациите трябва да се прилагат в стопанския живот и да се поощряват от обществото. Те имат важно значение за конкурентноспособността на предприятията, поради което са основна част от политиката за насърчаване на тяхното развитие и една от най-важните цели на изследователската политика. Иновативните дейности са не само въпрос на изследвания, високотехнологична индустрия и индивидуално предприемачество. Всеки сектор от бизнеса, от производството и услугите е засегнат от иновациите, включително и традиционните производства. Предприемачеството и иновациите следва да станат приоритет на институционално и бизнес ниво, а развиването на бизнес от млади хора е ключът към постигане на успех в тази насока.

Мерки

- Разработване на регионална иновационна стратегия ;
- изграждане на научни инфраструктура, подпомагаща иновациите и икономическите реформи;
- насърчаване внедряването на технологиите и управлението на иновациите в МСП и подобряване връзките по между им;
- насърчаване технологичния трансфер в подкрепа на междуфирмено сътрудничество;
- насърчаване сътрудничеството между изследователските звена, университетите и фирмите;
- създаване на благоприятна среда за възникване и развитие на иновативен бизнес;
- поощряване създаването на предприятия, основани на нови технологии;
- поощряване коопериране между предприятията и други организации, свързани с иновационния процес;
- подкрепа на предприемачеството в изостаналите райони на областта;

- адаптиране на професионалното образование към настоящите и бъдещите потребности на областната икономика и прилагане на европейската система за непрекъснато обучение;
- насърчаване на университетите да отделят особено внимание на популяризирането и разпространяването на знания и технологии като допълнение на традиционните им задачи по образование и изследвания;

Специфична цел 2: Изграждане на бизнес мрежи и насърчаване развитието на регионални кълстери

В Бургаска област са създадени и функционират бизнес центрове в общините: Айтос, Карнобат, Руен, Сунгурларе и Малко Търново, както и инкубатори в общините: Айтос и Малко Търново. В този смисъл усилията трябва да бъдат насочени към насърчаване по-нататъшното им развитие и създаване на нови, които да влияят положително върху цялата областна икономика.

Регионалните кълстери са групи свързани производства на основата на териториална близост, бизнес и технологично подкрепяща ги инфраструктура, финансови и образователни услуги. Организираны в мрежи, активно поддържани от местните институции, тези предприятия развиват култура на сътрудничество, комбинирана с големи възможности за иновации и адаптиране, и постигат високо ниво на конкурентоспособност. Успехът на кълстерите се дължи на съвместния мениджмънт и маркетинг, събирането и предоставянето на стратегическа и технологична информация в рамките на създадените от тях мрежи, възможностите за създаване на подходящи обучителни програми за човешките ресурси и др.

Ефективно икономическо средство за развитие на граничните райони са трансграничните кълстери. Те стимулират местния бизнес, инвестициите, намаляване на безработицата. Те създават възможност на местния бизнес за достъп до нови пазари и стимулиране на трансграничното сътрудничество. Трансграничните кълстери спомагат за ефективното използване на географското местоположение и на местния капацитет, както и за устойчивото развитие на граничните райони. Местните власти могат да подпомагат развитието на естествено свормирани кълстери, чрез програми за въвеждане на кълстерен подход и установяване на кълстерен модел. В тяхна власт е да идентифицират икономически сектори в областта за успешно прилагане на кълстерен подход. Други основни субекти, придружаващи кълстера, могат да бъдат: регионалните ТПП, местни и регионални професионални сдружения на предприятия, университети, колежи, изследователски институти, структури за икономическо развитие: агенции и асоциации за регионално и местно икономическо развитие и др.

Мерки

- Подкрепа на партньорството между браншови организации, бизнеса, местните институции и власти за преодоляване на административни и бюрократични бариери пред капитала и предприемаческата инициатива;
- Проучване и анализ на професионалните сектори за създаване на кълстери;
- Идентифициране на секторите където кълстерния подход може да доведе до дълготрайни ползи;
- Кампания за идентифициране на членове на потенциални кълстери и първоначално обучение по взаимоотношение в кълстера, с цел да се подчертаят предимството на кълстерно сътрудничество;

- Инициране на програми за идентифициране и развитие на кълстери в областта на туризма, селското стопанство, горското стопанство и други;
- Насърчаване развитието на специализирана инфраструктура, обслужваща кълстерите – иновационна, технологична, информационна, финансова, образователна;

Специфична цел 3: Стимулиране развитието на информационно общество

Стимулиране развитието на информационното общество е едно от важните условия за изграждане на конкурентен профил на областта. За реализацията на тази цел е необходимо въвеждането на информационни технологии, водещи до повишаване на ефективността, обхвата и прозрачността от предоставянето на публични услуги на населението (образование, здравеопазване, услуги на местната и областната администрация, данъци и друго социално обслужване на гражданите), както и услуги за местния бизнес (бизнес информационни системи, данъчна информация и други услуги за бизнеса, предоставяни от местната власт). Използването на тези технологии е свързано с подходящо обучение.

Мерки:

- Изграждане на информационна инфраструктура;
- Изграждане на ширококолентови комуникационни мрежи;
- Подобряване на обучителната среда за осъществяване на преход към информационно общество;
- Подобряване достъпа до и развитие на он-лайн публични услуги;
- Разработване на различни форми на информационни услуги и приложенията им на местно ниво;
- развиване на умения, свързани с информационните и комуникационните технологии от местното население;

Приоритет 3: Създаване на благоприятна жизнена, културна и природна среда в област Бургас

Развитието на човешките ресурси зависи от множество фактори. Най-важни от тях са достъпът до образование и неговото качество, възможностите за трудова заетост и развитие на кариера, ефективната здравноосигурителна система, зачитането на културните права и плурализмът. Посочените фактори формират образователно-квалификационните характеристики на личността, културната идентификация, здравния статус и физическото състояние, личната ценностна ориентация и характеристиките на социална сигурност, които влияят съвкупно върху икономическият просперитет на обществото като цяло.

Подобряване качеството на живот на хората в Бургаска област може да бъде постигнато чрез набор от мерки и дейности, ориентирани както към дългосрочно развитие на икономиката, така и към подобряване условията и ефективността на образованието, здравеопазването и здравните услуги, осигуряване на качествени работни места, подпомагане и приобщаване на социално маргинализирани групи.

Укрепването на човешкия капитал, социалното сближаване и опазването на богатото културно и природно богатство, ще допринесат за повишаване привлекателността и качеството на живот в област Бургас.

Специфична цел 1: Повишаване атрактивността на област Бургас чрез инвестиции в образованието

Модерната икономика изисква непрекъснат процес на адаптация на образованието и уменията на работната сила към нейните изисквания.

Трябва да се придава еднакво голямо значение на основното, професионалното и висшето образование. Усилията трябва да бъдат насочени както към намаляване броя на неграмотните, отпаднали от училище и без квалификация младежи, така и към съответствие с търсените на пазара на труда квалификации. За преодоляването на структурните дефицити на пазара на труда в област Бургас трябва да се насърчава сътрудничеството между образование, бизнес и наука.

Инвестициите за изграждане на модерни и динамични научно-образователни институции ще повиши потенциала за развитие и растеж на Бургаска област и ще повиши качеството на живот за населението.

Мерки:

- Разгръщане на обогатена по форми, начини на обучение и с нарастващо използване на информационни технологии система за повишаване на професионалната подготовка на педагогическите и управленски кадри в системата на образованието в Бургаска област;
- Оптимизация на мрежата от училища и детски градини;
- Организиране на диалог между МСП и образователните институции в областта за промяна в средното и висшето образование и разработването на отворени системи за обучение, регулиращи професионалната подготовка според нуждите на пазара на труда;
- Създаване на различни по обхват целеви мрежи за консултантски, образователни и квалификационни услуги, съобразно динамичните потребности на пазара на работната сила;
- Създаване на мрежи между университети, изследователски центрове и производствените предприятия в Бургаска област за обмен на знания, умения и иновации с цел развитие на човешкия потенциал;
- Партньорски програми за обмен на преподаватели, студенти, стажанти, инициативи и др. с европейски университети;
- Предотвратяване на спада в преждевременното напускане на училище и повишаване достъпа до начално, целево и висше образование с подчертан акцент към групите в неравностойно положение;
- Подобряване на образователната инфраструктура чрез основни ремонти, реконструкция и модернизация на основния фонд;
- Приоритетна компютризация на образователните институции, въвеждане на информационни и комуникационни технологии в обучението, обучение в компютърни умения и ползване на съвременни информационни продукти;

Специфична цел 2: Постигане на гъвкав пазар на труда и социална интеграция

Основната цел на политиката на пазара на труда е увеличаване на заетостта и продължаване понижаването на безработицата в Област Бургас. Това може да се постигне чрез изпълнението на действия в посока подобряване на социално-икономическата среда и прилагането на превантивни и активни мерки на пазара на труда, които обхващат всички социални групи, с акцент към групите в неравностойно положение. Подобряването състоянието на пазара на труда включва и мерки за повишаване качествените характеристики на работната сила, насърчаване на предприемчивостта, осигуряване на равнопоставеност на половете.

Мерки:

- Изграждане на информационна система актуалното състояние на пазара на труда;
- Подкрепа за създаване на работни места в секторите, генериращи висока добавена стойност;
- Провеждане на политика за квалификация и професионално обучение през целия живот, за повишаване способността за адаптация, стимулиране на производителността на труда, в т.ч. политика по отношение към застаряването на работната сила;
- Преквалификация и допълнителна квалификация на безработни в приоритетните за развитие на областта направления (например за туризма- сервитьорство, рецепционна дейност, готварство, анимация и др.), като се обръща специално внимание на квалификацията и преквалификацията на уязвимите групи от населението за тяхната по-бърза социална и икономическа интеграция;
- Подкрепа за стартиращи в приоритетни отрасли МСП и професионално обучение на предприемачи и самонаети;
- Модернизация организацията на работата с цел повишаване качеството на предлаганите работни места;
- Премахване на препятствията пред трудовата мобилност;
- Действия и програми за насърчаване на младежката заетост;
- Насърчаване равнопоставеното участие на жените на пазара на труда, като се създадат условия за съчетаване на работа със семеен живот;
- засилване на социалната интеграция на хората в неравностойно положение, в т.ч. хората, изложени на социално изключване, малцинствата и хората с увреждания;
- подобряване на социалната подкрепа и социалните услуги;
- Програми за подобряване връзките между публичните и частни институции и лица, работещи по проблемите на заетостта;
- Модернизиране мрежите на пазара на труда;
- Модернизация на системите за социална защита и стимулиране на заетостта;

Специфична цел 3: Укрепване и опазване здравето на хората в Бургаска област

Осигуряването качеството на здравната помощ изисква определяне и координиране на отговорностите и усилията на всички участници в процеса. Основната ориентация на стратегията към укрепване здравето на човека, включва изграждането на гаранции за сигурност и защита на здравето на индивидите, семействата, групите и общностите, с тяхното собствено участие. Акцентът се поставя върху промоцията на

здравето и превенцията на болестите, като ангажимент трябва да имат не само здравната система и нейните медицински компоненти, но и редица държавни органи /в областта на икономиката, социалната политика, екологията, образованието/, местното самоуправление /общини/ и секторът на неправителствените организации.

Приоритетът в областта на медицинските дейности се предоставя на първичната помощ, осъществявана от общо-практикуващи лекари, при адекватно развитие на специализираната извънболнична помощ и болничното обслужване. Едновременно с това се осигурява развитието на службите за обществено здравеопазване /промоция, превенция и медико-социални дейности/. Стремешът е да се постигне достъпност и равнопоставеност при ползването на здравните ресурси и покритие на здравните потребности на гражданите при високо качество на здравните услуги.

Основен индикатор на възможностите за достъп до и за качество на здравните услуги е продължителността на живота, който е съществен показател за качеството на живот в европейските региони. Мерки за укрепване и опазване здравето на хората ще допринесат за повишаване продължителността на живота на населението в Бургаска област и ще повишат качеството на живот .

Мерки:

- Насърчаване развитие и подобряване на качеството на здравните услуги;
- дейности в областта на промоцията, профилактиката, лечението и рехабилитацията;
- Стратегия за развитие на спешната, диагностична и терапевтична помощ;
- Преструктуриране на неефективните лечебни заведения;
- Саниране и реновиране на болничния сграден фонд, обновяване на материално-техническата база и медицинското оборудване;
- Реконструкция, модернизация и съоръженост на специализираната здравна инфраструктура, в т.ч. модерна апаратура и оборудване;
- Мобилност на здравните услуги за намаляване на дефицита им в отдалечени населени места;
- Внедряване на системи за профилактика и здравословен живот;
- Подкрепа за професионално обучение, обмен и достъп до информация в медицината;
- Партньорски програми за обмен на медицински кадри и ноу-хау;
- Стимулиране на иновациите в здравеопазването;
- Въвеждане на единна информационна система за здравеопазването в региона;
- Развитие на партньорството като един от основните подходи за решаване на здравните проблеми на нацията и стимулиране на активността на държавната власт, местното самоуправление, неправителствените организации и гражданските инициативи в тази област, с поемане на съответни отговорности от отделните партньори;

Специфична цел 4: Възстановяване и опазване на природното и културно-историческото наследство в Област Бургас

Природното и културно-историческо богатство благоприятства активизирането на инвестиционния процес и изграждането на качествена жизнена среда при запазване на регионалната идентичност.

Бургаска област се отличава с уникално природно богатство, изключителни културно-исторически паметници, народни обичаи и традиции, които по неповторим начин се съчетават със съвременния динамичен живот. Те могат да осигурят дългосрочно подобряване на качеството на живота, само ако се използват по устойчив начин, гарантиращ тяхното запазване и добро състояние в бъдеще.

Регионалната политика съдейства за развитие на туристическите функции на общините като алтернатива и възможност за диверсификация на местната икономика, като се фокусира върху модели на устойчив туризъм, включващи опазване и експониране на природното и културно наследство.

Развитието на отдиха и туризма трябва да се подкрепя във всички населени места в областта, тъй като пряко влияе върху броя на създадените работни места, имиджа на областта и привличането на инвестиции. Подкрепа за местното туристическо развитие и инвестиции трябва да се осигуряват както за големите туристически комплекси (КК „Слънчев бряг”, вилно селище „Дюни”, Приморско и др.), така и към изостанали райони с потенциал за развитие на туризма (районите на Странджа и Стара планина).

Повишаването ролята на културното и природно наследство в подкрепа на икономическото развитие включва: развитие на алтернативните форми на туризъм в региона и насърчаване на природни и културни модели за развитие.

Това се постига чрез развитие на бизнес-идеи и финансиране на дейности, насочени към възстановяване, поддържане и промоциране на обекти на природното и културно-историческото наследство, съчетани с предлагането на качествени туристически продукти и услуги.

Мерки:

- Насърчаване разработването на общински стратегии за развитие на туризма;
- Инвестиционен маркетинг за създаване на нови висококатегорийни туристически комплекси и ваканционни селища и обслужваща инфраструктура;
- Инвестиции в специализирана туристическа инфраструктура;
- Инвестиции за опазване, консервация, експониране и маркетингане на природното и културно наследство;
- Реконструкция и реставрация на движими и недвижими паметници на културно-историческото наследство;
- Насърчаване прилагането на нови модели за развитие на устойчив туризъм – селски, еко, културен туризъм и други форми в подкрепа на отдалечени райони с богат потенциал;
- Удължаване на туристическия сезон в големите курорти чрез развитие на нови форми – водолечебен и калолечебен (спа), конгресен, фестивален, опознавателен туризъм и др.;
- Подобряване качеството на туристическия продукт - създаване на нови услуги с по-висока добавена стойност;
- Промоция и маркетинг на туристическия културно–историческия и природен потенциал на Бургаска област на международния пазар;
- Създаване на информационни мрежи и центрове, обслужващи туризма;
- Насърчване създаването на туристически клъстер(и) в област Бургас;
- Изграждане и поддържане на база данни за туризма, предназначени както за нуждите на туристическата политика, така и като средство за реклама;
- Повишаване на квалификацията и нивото на кадрите, заети в туризма и в местните общности (общините) с туристически потенциал;

Специфична цел 5: Развитие на културата и културните институции

Образованието, науката и културата имат съществен принос за устойчивостта на процесите на социални и икономически промени. Културната идентичност и културното самосъзнание са станали по-решаващи от всякога в процеса на глобализация и определят избора на средата и качеството на живот.

Трябва да бъдат подпомагани инициативи и дейности, които са способни да допринесат за разнообразието, независимостта и подобряването на културния живот в Бургаска област.

Мерки:

- Подкрепа на местните културни институти за съхраняване на културната идентичност и утвърждаване на местните традиции;
- Осъществяване на проекти за културно сътрудничество, обмен и разпространение на художествени продукти на местната култура и любителското творчество с активната подкрепа на местните и регионални институции;
- Приемане на нормативна база за спонсорство, която да стимулира подпомагането на художествената култура и гарантира защита на взаимните интереси;
- Създаване на солиден административен капацитет и информационна среда за постигане на успешно участие с проекти в различни донорски програми от национален и международен мащаб;
- Опазване на културно-историческото наследство, съхраняване на българския фолклор и популяризирането им в страната и чужбина чрез специално насочени програми и рекламни стратегии;
- Приобщаване на младите хора към общозначимите ценности и активното им участие в културните процеси;
- Съхраняване културната идентичност на областта в цялото многообразие на малцинствените общности;
- Превръщане на читалищата в съвременни духовни средища за разпространение на информация, знания, култура и др.;
- Превръщане на библиотеките в модерни информационни центрове;
- Подпомагане на индивидуалното художествено творчество чрез механизми за развитие пазара на художествени произведения и популяризиране на постиженията в регионален, национален и международен мащаб;
- Създаване на условия за стимулиране на културния и фестивален туризъм и насърчаване на меценатството в сферата на културата;
- Инициране на нови и ефективни форми на взаимодействие с медиите, като партньор в процеса на развитие и популяризиране на културните дейности;

Приоритет 4: Интегрирано градско развитие, подобряване на градската среда и стимулиране развитието на малките градове

Въпросите за интегриране на урбанистичните проблеми намират все по-широко място в европейските документи и ще получават подкрепа от финансовите инструменти на ЕС през следващия програмен период 2007-2015 година.

Значимостта и обхватът на проблемите, с които се сблъсква градското развитие, а също така и ролята на градовете за стимулиране на регионалното развитие в съответните селски райони, определят и специфичните цели, които си поставя стратегията в тази област. Този приоритет е разработен с цел подпомагане на областната и общинските администрации при подобряването, разширяването и създаването на градската и междуселищна техническа инфраструктура. Така ще се осигурят по-добри условия за създаване и развитие на успешен бизнес, както и условията на живот в определените райони. Това изисква тясно сътрудничество между всички институции в областта, които да изведат приоритетните инфраструктурни проекти.

Специфична цел 1 : Планиране на интегрирано градско развитие за справяне с икономическите, екологичните и социални проблеми

Във връзка с интензивното развитие на Бургас и черноморските градове, в които съществуват значителни проблеми, свързани с концентрацията на население, със структурата на икономическата активност и с качеството на живот, трябва да бъдат разработени стратегии за овладяване на високата концентрация на икономически, екологични и социални проблеми и разпространение на тяхното влияние в съседни територии чрез дифузия на растежа. Тези стратегии би следвало да включват рехабилитация на физическата среда, развитие на околностите и опазване и развитие на историческото и културното наследство, мерки за насърчаване на предприемачеството, местната заетост и общностното развитие, както и предоставяне услуги на населението при отчитане на променящите се демографски структури.

Мерки:

- Актуализиране на Общия устройствен план на град Бургас и черноморската агломерация с промишлените и туристическите комплекси;
- Изработване на специализирани устройствени планове за райони с богат потенциал запазени природни територии и територии за включване в НАТУРА 2000, акваториално-устройствени планове, планове за замърсени и нарушени територии;
- Изработване на подробни устройствени планове на територии за развитие на бизнеса и инвестиции на “зелена поляна”;
- Внедряване на географски информационни системи и изработване на цифров кадастър;
- Разработване на планове и системи за интегрирано управление и развитие на бреговете зони;

Специфична цел 2 : Възстановяване и обновяване на градски райони

За определени градски райони ще бъдат приложени специфични мерки за тяхното физическо обновление и благоустройство, за изграждане на привлекателна градска среда, което от своя страна ще доведе до бъдещи инвестиции и ново развитие. Това могат да бъдат дейности по възстановяване на стари производствени зони и подобряване на градската среда в жилищните квартали, където е налице проблем със социалното игнориране на голяма част от населението. Премахването на гетата и подобряване на благоустрояването на населените места, квартали и махали, населявани от компактни

етнически групи ще подобри качеството на живот и ще повиши достъпа до публични услуги и образование.

Мерки:

- Рехабилитация, обновяване и създаване на нова физическа среда в индустриалните зони;
- Благоустрояване на жилищни квартали с проблеми, в т.ч. квартали с маргинализирано население;
- Реставрация и естетизиране на архитектурно-историческото наследство в градската среда;
- Естетизиране на общественото пространство и оптимизиране на средата за отдых в т.ч. създаване на велоалеи, зони без автомобили, пешеходни зони, променадни крайбрежни зони;
- Подкрепа за развитие на спортните дейности и общности, детски центрове, площадки и съоръжения;
- Опазване, възстановяване и обогатяване на зелената система в градските райони - паркове и лесопаркове;

Специфична цел 3: Решаване на транспортните проблеми и насърчаване развитието на екологично чист градски обществен транспорт

Транспортната инфраструктура на Бургаска област, като цяло е добре развита, като голям дял от нея – железопътна инфраструктура, летища и пристанища са концентрирани в Бургас. Наблюдават се диспропорции в транспортната инфраструктура на територията на отделните общини. Липсват обходни пътища на много градове, които да изведат транзитното движение. Изграждането на такива пътища за местата, през които преминава сравнително голям автомобилен трафик, е първата стъпка към подобряване на градската среда в по-малките градове.

Градският транспорт е един от големите замърсители на околната среда и затова стратегията за регионално развитие ще подпомага със своите инструменти подготовката и реализацията на идеите за екологично чист градски транспорт. Дейностите в подкрепа на екологично чистия градски транспорт ще бъдат насочени приоритетно към град Бургас, където проблемите със замърсяването на градската среда са най-големи.

Развитието на тролейбусния транспорт, като алтернатива на автомобилния транспорт и прилагането на екологосъобразни системи и технологии за градския транспорт, наред с чисто технологичната подмяна на автобуси с по-екологични двигатели е алтернатива на сегашното състояние.

Интензифицирането на трафика и пътникопотока изисква и развитие на местната техническа инфраструктура, като пътища, обслужващи съоръжения, канализационните системи, системи за събиране и обезвреждане на отпадъци и др.

Морският транспорт в областта се обслужва от 8 пристанища за обществен транспорт /Бургас, Ахтопол, Царево, Созопол, Поморие, Несебър, Росенец, Рибно пристанище/ и от 3 със специално предназначение /Кораборемонтен завод, Трансстрой, Бургаски корабостроителници/. Търговското пристанище в Бургас е с най-голям стокооборот в страната. Характерът на пристанищната дейност и голямата капиталоемкост на новото строителство дават основание да се предполага, че до края на 2006 г. броят на пристанищата няма да се промени. Евентуални промени, обаче, може да се очакват в товарооборота, но те зависят от общото състояние на българската

икономика, както и от осъществяването на проектите за нефтопроводи Бургас–Александрополис и Бургас–Вльора. Важен фактор ще е и завършването на реконструкцията и модернизацията на Пристанище Бургас, което ще му позволи да обслужва кораби с капацитет до 150 000 т.

Мерки:

- Прилагане на нови транспортно-комуникационни решения, увеличаващи пропускателната способност, в т.ч. нови градски магистрали, пътни възли, скоростни железници и пътища от висок клас;
- Изграждане на обходни пътища за изнасяне на транзитните потоци извън населените места; изграждане на шумозащитни екрани и растителни пояси; тунели, надлези и автоподлези;
- Обезпечаване на паркирането в централната градска част на Бургас и курортните комплекси;
- Модернизация на обществения градски автопарк и насърчаване използване на екологични горива;
- Прилагане на модерни системи за управление на пропускателната способност на градските пътни артерии;
- Развитие на алтернативен градски транспорт и въвеждане на екологосъобразни системи и технологии за управление;

Специфична цел 4: Социално-икономическа интеграция на отдалечените райони към черноморските общини и град Бургас и укрепване на взаимовръзката град-регион.

Областната стратегията за развитие трябва да спомага за укрепване на взаимовръзката между градовете и околните територии, чрез подобряване на комуникациите, създаване на работни места и услуги, развитие на транспортни връзки за по-лесен достъп до работа, предразполагане към инвестиции и повишаване на мобилността. Така ще се подпомогне реализацията на икономическия потенциал на засегнатите градски райони, като полза от това ще имат и близко разположените селища.

Акцентът трябва да бъде поставен върху тези функции на градовете, които играят обслужваща роля в процесите на реструктуриране и развитие на селските райони, като мерките се насочват към разнообразяване на структурата и към създаване на нов тип връзки град-село. Подходящо ще бъде да се насърчават в предоставянето на услуги за тяхното селскостопанско развитие, в разкриването на малки и средни предприятия, свързани със селскостопанското производство, стимулиране развитието на туризма в малките градове с подходящи условия и ресурси като алтернатива на самостоятелните туристически комплекси в природна среда. Интервенции, подкрепящи укрепването на връзката между града и заобикалящите го селски територии, ще се насочат към вътрешността на областта, които в най-голяма степен се нуждаят от тази намеса, за да се създадат условия за балансираното им устойчиво развитие.

Тази мярка ще осигури по-добри условия за създаване и развитие на успешен бизнес, както и подобряване условията на живот. В резултат на това ще се ускори процеса на развитие на местните икономики и ще се ограничи бързото обезлюдяване на селските райони.

Мерки:

- Насърчаване на предприемачеството и мобилността на работната сила чрез подобряване на комуникациите, транспортните връзки и услугите;
- Рехабилитация на физическата среда в периферните населени места за постигане на едновременно развитие на цялата територия на Бургаска област;
- Подобряване на транспортния достъп до малките градове в областта;
- Разработване и прилагане на общински програми за инвестиционен маркетинг за привличане на инвестиции в малките градове в областта;
- Създаване на нови връзки град-село, достъп до нови пакети от услуги за селскостопанското развитие;
- Създаване на местна заетост и общностно развитие за промяна на демографския дисбаланс и намаляване на миграционните процеси;

Приоритет 5: Развитие на селските райони, горското стопанство, рибарството и аквакултурите.

Условията на живот в селските райони във все по-голяма степен ще зависят от развитието на конкурентно селско и горско стопанство. Основен способ за повишаване на конкурентоспособността ще е трансфера на иновации в малки и средни предприятия, развитието на човешкия потенциал и оползотворяването на алтернативните възможности за повишаване качеството на живот.

Земеделieto, аквакултурите и свързаната с тях преработвателната промишленост трябва да развият потенциал за работа в условия на нарастваща конкуренция. Секторът се нуждае от мащабни инвестиции, за да адаптира производството си към строгите хигиенни, ветеринарни и екологични изисквания на европейското законодателство.

Специфична цел 1: Подобряване на управлението и повишаване на конкурентоспособността на селското и горско стопанство в област Бургас в съответствие с Европейските аграрни стандарти

Секторът селско стопанство се характеризира с висока себестойност и ниско качество на продукцията, ниска оперативна рентабилност и негативни тенденции на развитие, като това обуславя и ниския жизнен стандарт на населението в селските райони и негативните демографски тенденции. Областта разполага с благоприятни почвено-климатични условия, квалифицирани кадри и специализирани научни институти, които следва да бъдат използвани за ускорено развитие на земеделие и горско стопанство, което ще спомогне за общото икономическо развитие на района.

Развитието на земеделското производство ще се подчинява на принципите на устойчивото развитие, за да се гарантира дълготраен икономически и социален ефект, като се съхранят околната среда и природните ресурси. Приоритетно ще се съсредоточат усилия към създаване на условия за развитие на биологичното земеделие, тъй като търсенето на биологични продукти нараства както в България и ЕС, така и в световен мащаб.

Селскостопанската политика на ЕС включва като неразделна част прилагането в широк мащаб на подхода на съществуващата досега инициатива на ЕС „Лидер+“. В рамките на подобна мярка ще се подкрепят дейности за подпомагане на кооперирането в селските райони, като приоритет ще бъдат изостаналите селски райони. В селските

райони и по-специално в изостаналите такива, е необходимо да се развиват интегрирани системи от икономически дейности, допълващи или свързани със земеделието, които ще поставят основата на устойчиво икономическо развитие в тези райони.

Горското стопанство в област Бургас също е значим източник на доходи за населението в някои общини, като Малко Търново, Средец, Приморско, Царево и Руен. Необходимо е да се обърне внимание на възможностите за реализиране на приходи от странични ползвания на горския фонд – ловно стопанство, добив на билки, горски плодове и гъби и др. Горското стопанство дава възможност за развитие и на селския туризъм на територията на ПП “Странджа”. По отношение на частните и общински собственици на гори и нарастващото им значение е необходимо оказването на професионална информационна помощ за устойчивото използване на тези ресурси.

Мерки:

- Изграждане на агро-бизнес центрове, мрежи и др. за обмен на информация, ноу-хау и иновационни практики в селскостопанския сектор;
- Квалификация и преквалификация на заетите в сектора в съответствие с Европейските аграрни стандарти и законодателство и използването на финансовите ресурси на ЕС;
- Насърчаване на биологичното производство;
- Инвестиции за възстановяване на местни породи и опазване на генетичния фонд
- Изграждане на регионална, комплексна, агроекологична лаборатория за технологичен контрол, с право на сертификация за качество на продукцията;
- Изграждане на Регионален млечен борд;
- Инвестиции за изграждане на сертифицирани кланици и месопреработвателни предприятия, мадри и др.;
- Изграждане на регионални стокови борси за:
 - Плодове, зеленчуци и цветя;
 - Регионална зърнена борса от акционерен тип с участието на производители;
- Подкрепа на фермерите от райони с природни ограничения – планински и полупланински, с бедни и изчерпани природни ресурси;
- Подпомагане създаването на групи производители;
- Помощ по НАТУРА 2000;
- Залесяване на неплодородни земеделски земи;
- Създаване на агро-горски системи върху земеделски гори;
- Залесяване на неземеделска (горска) земя;
- Помощ за горско-екологични дейности;
- Възстановяване на горски продуктивен потенциал и въвеждане на превантивни мерки;
- Създаване на нова горска инфраструктура: горски пътища и съоръжения за предотвратяване на ерозията;

Специфична цел 2: Развитие и разнообразяване на икономическите дейности и създаване на алтернативни възможности за повишаване качеството на живот в селските райони.

Подобряването на качеството на живот в селските райони и насърчаване на разнообразието на икономическите дейности ще се постигне чрез мерки, насочени както

към селскостопанския сектор, така и към други селски дейности, като развитие на неселскостопанските отрасли, подобряване на основните услуги и реализиране на инвестиции, които правят селските райони по-атрактивни с цел преодоляване на тенденциите на икономически спад и обезлюдяване. Социално-икономическото им развитие може да бъде стимулирано чрез подкрепата на алтернативни дейности на земеделското производство, които са традиционни за различните райони, като развитие на местното занаятчийство, селския туризъм, производството и директната продажба на типични местни продукти.

С тези мерки ще се постигне оползотворяване на ценните естествени исторически и културни дадености на тези райони, а също така ще се осигурят допълнителни доходи за местното население. Те ще спомогнат за намаляването на икономическия товар върху малките фамилни стопанства, породен от ускорения процес на реструктуриране в селското стопанство. Всичко това ще доведе до подобряване на условията на труд и качеството на живот в селските райони и по този начин ще се намали миграцията, с което ефектът ще се мултиплицира.

Мерки:

Разнообразяване на икономическите дейности

- Развитие на неземеделски дейности – териториално насочване на дейностите от развитите клъстери към селата;
- Създаване и развитие на микропредприятия с оглед насърчаване предприемчивостта и развитие на икономическата база;
- Насърчаване на туристическите дейности;
- Опазване и управление на природното и културно богатство като основа за икономическо развитие;

Повишаване качеството на живот

- Осигуряване на основни услуги за селското население, за развитието на икономиката включително обновяване и развитие на селата;
- Опазване и възобновяване на селското наследство и културни традиции;

Съпътстващи дейности

- Професионално обучение и инвестиции в човешките ресурси ;
- Прилагане на методите и развитие на капацитета за стратегическо планиране на местното развитие;

Специфична цел 3: Рибарство, аквакултури и интегрирано управление на крайбрежните риболовни зони

Рибарството и аквакултурите осигуряват постоянен източник на храна и създават така нужната работна заетост в голяма част от крайбрежните и селските райони. Морският улов е характерен и икономически важен за област Бургас. Голяма част от занимаващите се с риболов обаче осъществяват дейността си с малки съдове и използват уловената риба за собствена консумация или я продават в района. Старите и неефективни съдове и липсата на добре развити рибни борси, са причина за ниската рентабилност и към разрешаването на тези проблеми трябва да се насочат усилията.

С цел да се насърчи устойчивото използване на водните ресурси е необходима защита на водните екосистеми и постоянно обновяване и възпроизводство.

Количеството на улова, използваните средства и техники трябва да бъдат ограничени и регулирани с цел да се избегне свръх експлоатацията на ресурсите.

Възможности за развитие съществуват по отношение на нерибните живи ресурси. Пазарният интерес към тези продукт е изяснен, но въвеждането му е възпрепятствано от недостатъчното ноухау и високите инвестиционни разходи. Интересът не може да бъде задоволен поради ниските произвеждани количества. Назряла е необходимостта от изготвяне на технологичен наръчник. Част от предприемаческите фондове, от Европейския съюз в раздел “Земеделие” могат да се насочат за развитието на аквакултурите.

Мерки:

- Създаване на мрежа от ферми за аквакултури;
- Инвестиции и маркетинг на морския и сладководния риболов и рибните продукти;
- Подпомагане създаването на рибарски общности за осъществяване на дейности от колективен интерес;
- Инвестиции в рибарски пристанища, лодкостоянки;
- Изграждане на регионална стокова борса за риба и рибни продукти;
- Устойчиво развитие на риболовните зони и зони за отглеждане на аквакултури и развъждане на черупкови видове – планиране и инфраструктура за повишаване конкурентоспособността на рибния сектор;
- Определяне на квоти за постигане на устойчив баланс между рибните ресурси и капацитета за улов;
- Партньорство на местно, регионално и транснационално ниво за устойчива експлоатация на рибните запаси;

Приоритет 6: Бургаска област – външна граница на ЕС, трансгранично сътрудничество и интегрирано териториално развитие на черноморския басейн

Приоритетът е насочен към постигането на балансирано и устойчиво развитие на областта, посредством инициране на икономическо и социално сближаване на крайграничните райони, и в частност чрез интензифициране на обмяната на стоки и услуги, подобряване на условията за бизнес, повишаване на жизнения стандарт на населението, опазване на околната среда и съхранение на културното и природно наследство.

Географското местоположение на Бургаска област ще я превърне във външна морска граница на ЕС, своеобразна “европейска врата” и логистичен център между Европа, Близкия изток и Азия, което създава предпоставки за активни международни контакти. Тя се явява входно-изходен транспортен възел със своите пристанища, летища, железопътни артерии, телекомуникационна мрежа, преминаване на транспортни коридори и други инфраструктурни съоръжения с международно значение.

Отпадането на границите в дългосрочен план /при приемане на Р България и Р Турция за пълноправни членове на ЕС/, неминуемо ще доведе и до засилен пътнически трафик между страните – членки на ЕС, като цяло и между балканските държави, особено в крайграничните райони, превръщайки го от международен във вътрешен за ЕС трафик. Изграждането и подобряването на транснационалните пътища и ГКПП ще

спомогне за прогресивното намаляване на „ефекта на границата“, възпрепятстващ развитието на търговията и общия процес на трансграничното сътрудничество.

Специфична цел 1 : Трансгранично сътрудничество

Приоритетно трансграничното сътрудничество на област Бургас е насочено към Република Турция за отваряне на националното пространство и преодоляване на структурните и икономическите проблеми на граничните райони, произтичащи от тяхното периферно местоположение и относителна изолация от националната икономика. Конкретните мерки са насочени към развитието на инфраструктурата: пътища, железопътен транспорт, пречиствателни съоръжения, телекомуникации, енергетика; опазване на околната среда, развитие на съвместни икономически, социални, туристически и културни дейности, което ще допринесе за повишаване на привлекателността на районите за инвестиции и ще подобри качеството на живот в тях.

Сътрудничеството в тези области ще укрепи икономическите връзки от двете страни на границата и същевременно ще създаде нови възможности за заетост, ще благоприятства развитието на човешките ресурси, ще намали обезлюдяването на селските райони и ще засили трансграничните социални връзки.

Мерки:

- Инициране на дейности за икономическо и социално сближаване на крайграничните райони;
- Развитие на пристанище Бургас като трансгранична секция и рехабилитация на трансевропейски коридор № 8 и TRASECA;
- Разширяване на пътното трасе между Бургас и Къркларели с цел осигуряване преминаването на ТИР-ове;
- Модернизация на съществуващите и отваряне на нови КПП;
- Международни споразумения за граничен контрол в Черно море;
- Рехабилитация и модернизация на техническата инфраструктура в граничните територии;
- Разширяване и модернизация на телекомуникационните мрежи към по-отдалечените райони;
- Развитие на съвместни транснационални финансови и инженерингови инструменти за подкрепа на изследванията и технологичното развитие на МСП;
- Насърчаване на транснационални комуникационни и информационни мрежи за технологии, услуги и иновации;
- Създаване на мрежи между университети и връзки за улесняване достъпа до научни знания и технологичен трансфер;
- Създаване на програми за задълбочаване на регионалното сътрудничество;
- Съвместни дейности за опазване на околната среда и съхранение на културното и природно наследство от двете страни на границата;

Специфична цел 2 : Мениджмънт на водите на Черно море

Черно море през последните десетилетия се превърна в едно от най-засегнатите в екологично отношение морета на планетата. Огромната му водосборна област и полузатвореният му характер го правят изключително чувствително към различни

антропогенни въздействия. Осъзнавайки своята отговорност за бъдещето на региона, през 1992 г. шестте крайбрежни страни са подписали Конвенцията за опазване на Черно море от замърсяване. Този международен документ предоставя основата за съвместни и координирани действия, насочени към подобряване на състоянието на черноморската екосистема и устойчивото развитие на крайбрежните страни.

Положителен е фактът, че политиките и дейностите за опазване на Черно море намират подкрепа на широка международна основа. Създаването на Целевата група ДАБЛАС през 2001 г. предостави нова платформа за регионално сътрудничество. Заявеният интерес към черноморския регион от страна на Европейската комисия даде значителен тласък на развитието на процесите в Черно море. Неоспоримо е, че присъединяването към ЕС е най-значимата движеща сила за много страни в процеса на модернизиране на техните системи за управление на околната среда и мощен инструмент за пренасяне на положителния опит и знания. Готовността на черноморските страни да работят заедно с ЕС за подобряването на водната среда в региона повиши надеждността на този процес от гледна точка на международните финансови организации и донорската общност.

Мерки:

- Дейности за опазване и мениджмънт на ресурсите в черноморския басейн;
- Изработване на системи за интегрирано управление на крайбрежните зони, водните ресурси и влажните зони;
- Интегрирани мрежи за изпълнение на задълженията на Черноморските страни по Конвенцията за опазване Черно море от замърсяване и международните договори за предотвратяване на замърсяване от съдове – MARPOL;
- Мониторинг на областната крайбрежна морска среда – осъществява се от система за наблюдение, като данните от тази система допълват националните данни за екологичен мониторинг;
- Финансова подкрепа за проекти в района на Бургаска област, свързани с Черно море;

Специфична цел 3 : Предпазване от рискове

Предвид икономическата и екологична значимост на Черноморския басейн и като се отчитат международните ангажименти, които България е поела, опазването на Черно море е един от основните правителствени приоритети в областта на околната среда. Съхраняването на биоразнообразието е една от приоритетните области на националната екологична политика. Ратифицирането на Протокола за биологичното и ландшафтно разнообразие към Черноморската конвенция е само един от примерите за продължаващите усилия за развитие на определени аспекти на поетите политически ангажименти.

Замърсяването с нефт и нефтените разливи се считат за една от основните заплахи за екологичното равновесие в Черно море. Наличието на риск, свързан с натоварения транспорт, изисква координиране на всички ресурси за противодействие при аварии на областно и национално ниво.

Стратегическият план за действие за Черно море (СПДЧМ), подписан през 1996 г. от министрите на околната среда на черноморските страни е подробен документ, извеждащ приоритетните дейности за неговото възстановяване и опазване. Той е резултат от политическата воля на най-високо ниво за опазването на Черно море и се е

утвърдил като важен репер за съвместните дейности в Черноморския регион. Стратегическият план за действие поставя целите, свързани с намаляване замърсяването от наземно-базирани източници, от вливащите се реки, както и морското замърсяване, възстановяване на черноморската екосистема и устойчивото развитие на крайбрежните страни. Успехът зависи от обединяването на усилията на областно ниво с дейностите на национално ниво, както и от подкрепата на признати международни организации и финансови институции.

Стратегиите за намаляване на замърсяването акцентират върху възможности за постижими екологични инвестиции в подобряване пречистването на битови и промишлени отпадъчни води, възстановяването на влажни зони за подобряване на капацитета им на утайтели на биогенни елементи, реформа на селскостопанската политика за намаляване на замърсяване от дифузни източници, причинено от изкуствени и естествени торове, промени в моделите на потребление (напр. насърчаване използването на перилни препарати, несъдържащи фосфор).

Всичко това трябва да се прави успоредно с подобряване условията за изпълнение на различни инвестиционни проекти, включително установяването на стратегическо партньорство с донори и МФИ и прилагането на разнообразни финансови инструменти.

Мерки:

- Системи и съоръжения за интегрирано управление на рисковете от замърсяване на Черно море, в т.ч. областни, национални и транснационални системи при отчитане на замърсяването;
- Оборудване и развитие на инфраструктурата, проектиране и прилагане на планове за борба с нефтени и други аварийни замърсявания на акваторията на Бургаска област;
- Картографски системи за общи рискове и развитие на общи инструменти за изучаване, предпазване и мониторинг на природните и технологични рискове на държавите от Черноморския басейн;
- Транснационални системи за предотвратяване на риска на корабоплаването в Черно море;
- Изготвяне на програми за изграждане на физическа защита от ерозия и абразия, земетресения, щормове и шквалове;
- Намаляване на замърсяването от наземно-базирани източници;
- Областен план за действие при аварийни ситуации /изготвен е Национален план за борба със замърсяването на Черно море с нефтопродукти/;
- Създаване на подходящи мерки за готовност и ефективни системи за откриване и докладване на инциденти на замърсяване;
- Развитие и прилагане на регионално сътрудничество в аварийното планиране, предотвратяване, контрол и операции за отстраняване и борба със замърсяването, причинено от нефтени разливи;
- Създаване на необходимите мерки за ограничаване разпространението и минимизирането на вредите, причинени от нефт;
- Изготвяне и изпълнение на програма от обучителни курсове и практически упражнения за областно и общинско ниво на персонала, ангажиран в предотвратяването и борбата с нефтеното замърсяване;

Приоритет 7: Укрепване на административния капацитет на областно и местно ниво

Укрепването на административния капацитет е важен момент в процеса на присъединяване и членство на България в ЕС. Администрацията е основата на целия процес на присъединяване и по-нататъшно ефективно управление на средствата от ЕС. Тя има решаваща роля в процеса на планиране координация и реализация на стратегии, планове и програми за развитие. Повишаване на конкурентноспособността на региона е пряко свързано с изграждането на нови и укрепването на съществуващи административни структури, отговорни за прилагането на програми и проекти за развитие и сближаване. От способността на администрацията да програмира, управлява и концентрира идеи и средства зависи цялостното развитие на процеса на прилагане на европейските политики и норми за регионално развитие.

Развитието на институционалният капацитет е немислимо без подобряване качеството на административните услуги от общинските и областните администрации, както и от изграждането на нови и укрепването на съществуващите административни структури. Въвличането на широк кръг от заинтересовани лица при формулирането и реализацията на местните политики за развитие ще подобри сътрудничеството между социално-икономическите партньори на областно и местно ниво.

Специфична цел 1: Укрепване на капацитета и подобряване на координацията за управление на средствата от Структурните фондове на ЕС на областно и местно ниво

Създаването на капацитет за усвояване на средствата от фондовете на ЕС е важно условие за изпълнение на целите на набелязаните политики за регионално развитие. Решаващ фактор за успеха на тази цел е развитието на компетенциите и мотивацията на служителите от администрацията.

Мерки:

- Обучение за разработване и управление на проекти от фондовете на ЕС;
- Оказване на техническа помощ за подготовка на проекти;
- Обучение и развитие на уменията за осъществяване на финансов контрол;
- Изграждане на адекватни системи за мониторинг на изпълнението;
- Информационно обезпечаване на процеса на управление;
- Подпомагане на изграждане на регионални и местни партньорства;

Специфична цел 2: Подобряване на предоставяните услуги от регионалната и местната администрация

Подобряването на качеството на предлаганите административни услуги от общинските и областните администрации за гражданите и бизнеса е фактор за привличане на инвеститори. Качеството на публичните услуги ще води както до повишаване конкурентноспособността на местната икономика, така и да повишаване на качеството на живот в отделната община или област.

Мерки:

- Повишаване на управленския капацитет на областната и общинските администрации, местните институции и организации;
- Въвеждане на нови форми на административно обслужване: е- администрация;

Организация и координация на дейностите за постигане на целите

Реализацията на областната стратегия за развитие (ОСР) е непрекъснат процес на наблюдение, анализ и актуализация. Стратегията очертава насоките за развитие на територията на област Бургас. Конкретните дейности, програми и проекти са описани в Общинските планове за развитие, Регионалния план за развитие на Югоизточен район за планиране и шестте оперативни програми - за регионално развитие, за развитие на конкурентоспособността на българската икономика, за развитие на човешките ресурси, за развитие на земеделието и селските райони, за развитие на транспорта и за околната среда. Тези планове и оперативни програми са обвързани със съответните годишни бюджетни и други финансови ресурси.

Трябва да се отбележи, че изпълнението на Областната стратегия за развитие ще премине през два основни етапа- периода 2005-2007 и протичащите процеси за присъединяване на България към ЕС и периода 2007-2015, когато страната ни бъде член на ЕС и ще участва в процеса на вземане на решения.

1. Ангажираност на публичните институции и местните организации в областта на регионалното развитие

Организацията и координацията на дейностите ще се осъществява чрез партньорство между органите на изпълнителната власт и социално-икономическите партньори. Функциите по изпълнение на регионалната политика в България на териториално ниво са описани в Закона за регионално развитие.

Основните задачи пред Областния управител и експертите от Областна администрация – Бургас за изпълнение на Областната стратегия за развитие са:

- Създаване на организация за разработване, обсъждане и актуализиране на Областната стратегия за развитие;
- Осигуряване на публичност и прозрачност на процеса на планиране и програмиране на регионалното развитие;
- Осигуряване на актуална информация за програми и фондове, пред които може да кандидатстват обществени и неправителствени организации за финансиране на проекти и дейности и популяризиране на успешно реализирани инициативи и проекти чрез медиите и интернет-страницата на Областна администрация Бургас (www.bsregion.org);
- Съдействие при изграждане на институционален капацитет в местните органи (общини и регионални държавни структури) за подготовка и кандидатстване с проекти за финансиране от различни програми и фондове;
- Подкрепа и сътрудничество с организации и структури, разработващи проекти и координация на инициативите за изпълнение на дейностите, включени в Областната стратегия за развитие;

- Лобиране пред централни органи на властта и пред фондове за своевременна подготовка и представяне на подходящи проекти и други инициативи за включване в процедури за финансиране и изпълнение;

2. Организация и координация на дейността за постигане на целите.

Оперативната координация в процеса на реализация на Областната стратегия за развитие на област Бургас се основава на принципите:

- Единен подход и методология на планиране и програмиране, обвързващи по систематичен начин най-високото и най-ниското ниво;
- Концентрация на ресурси по цели, приоритети и териториален обхват;
- Партньорство, публичност и прозрачност на всички нива на планиране, програмиране, финансиране, наблюдение и оценка;
- Партньорство с ясно разпределение на отговорностите и ролите между партньорите - областна администрация, общински администрации, общински съвети, териториални структури на специализираната държавна администрация, социално-икономически партньори и др.;
- Конкретни срокове за изпълнение;
- Допълняемост на публичните разходи при финансиране на мерки и от други източниците, включително от фондовете на ЕС;
- Координация на компетентните органи в процеса на планиране и програмиране;
- Съгласуваност с други структурни политики и инструменти на европейско, национално и регионално ниво;
- Спазване на регламентирани правила за конкуренция и предоставяне на държавни помощи, възлагане на обществени поръчки, опазване и подобряване на околната среда, премахване на всички форми на неравнопоставеност;

Изпълнението на областната стратегия в оперативен план ще се подпомага и координира основно от отдели “Регионално развитие и териториално устройство” и „Координация и административен контрол” в Областна администрация Бургас. Дейността им ще бъде подпомагана от „Дирекция за техническо съдействие, координация и управление на регионални програми и планове”. Отделите ще наблюдават процеса на изпълнение на отделните дейности, заложи в стратегията; координират работата на различни институции, общини и други области с национални и международни институции; съдействат за изпълнението на приоритетите и дейностите, включително при търсене на източници за финансиране и при необходимост от информация за разработка на конкретни проекти и програми; анализират изпълнението и изготвят предложения за корекции; предлагат изменения и допълнения, в съответствие с настъпилите промени; изготвят ежегодни доклади по извършените наблюдения, които се представят на Областния управител и Областния съвет за регионално развитие за сведение и последващи решения.

Контрол по изпълнението ще бъде осъществяван от Областния съвет за развитие и Областния управител, който отговаря пряко за изпълнението на стратегията.

Участието на местните власти, в лицето на кметовете на общини и общинските съвети, се характеризира с разработването и изпълнението на общинските планове за развитие.

Социално-икономическите партньори подпомагат дейностите за реализация на ОСР чрез участие в процеса на обсъждане и вземане на решения при разработване и актуализиране на стратегията и чрез разработването и изпълнението на проекти за регионално развитие.

3. Източници за финансиране

Финансирането на дейностите за изпълнение целите на Областната стратегия за развитие 2007-2015 ще бъде:

- Централизирано - чрез средства от Републиканския бюджет при изпълнение на национални програми, проекти, целеви субсидии и др.; Държавни предприятия- (ПУДООС, Публични инвестиционни проекти ЕАД и др.); Извънбюджетни фондове - Национален иновационен фонд, Национален доверителен екофонд, фонд „Енергийна ефективност”, Социално-инвестиционен фонд и др.;
- Локално – чрез средства от общински бюджети при изпълнение на проекти с регионално значение;
- Чрез привличане на средства от социално-икономически партньори, банкови заеми и др.;

Допълващо финансиране за изпълнение дейности и проекти за реализация целите на стратегията могат да бъдат привлечени от специфични финансови инструменти на регионалната и кохезионна политика на ЕС. Изходен елемент в усвояването на и функционирането на финансовите средства от Европейският съюз е разработването и управлението на проекти. Основни финансови инструменти на ЕС са:

- Предприсъединителни фондове - ФАР, ИСПА, САПАРД;
- Структурните фондове- Европейски фонд за регионално развитие, Европейски социален фонд; Европейски фонд за ориентиране и гарантиране на селското стопанство и финансов инструмент за развитие на риболова. Структурните фондове са специфични финансови инструменти на регионалната политика на ЕС за акумулиране и насочване на финансови ресурси към изостанали региони с оглед преодоляване на различията в социалното и икономическо развитие между отделните региони и ускоряване икономическият растеж общо в ЕС и по региони;
- Фонд за сближаване (Кохезионен фонд);
- Хоризонтални програми на ЕС- „Култура 2000”, „Медия плюс”, „Сократ II”, „Младеж”, „Седма рамкова програма”, „Митници 2007”, „Фискалис 2007”, „Леонардо да Винчи II” и др.;
- Европейска инвестиционна банка ;

Източници на финансиране могат да бъдат привлечени и чрез:

- Двустранни споразумения;
- Международни фондации и програми за развитие на гражданското общество, опазване на околна среда и биоразнообразието, енергийна ефективност и др.;

Необходими действия по наблюдението, оценката и актуализацията /система за мониторинг/

1. Информационни източници:

- Национален статистически институт;
- Регионални структури на министерства и държавни институции;
- Предприятия за осигуряване на обществени услуги (ВиК ЕООД, Електроразпределение, БТК, Български пощи ЕАД, Топлофикация и др.);
- Анализи, доклади и проучвания на неправителствени организации, включително ведомствени информационни системи;
- Доклади и проучвания на международни организации и др.;

2. Наблюдение, контрол и оценка

Наблюдението, контролът и оценката на изпълнението на Областната стратегия за развитие на област Бургас са важна и неотменна част на политиката за регионално развитие, защото чрез тях се създава възможност за коригиране на подходите, тогава когато резултатите се разминават с предвижданията. Наблюдението, контролът и оценката дават информация за напредъка при изпълнението на стратегията- условие за постигане на прозрачност и публичност на провежданата политика.

Прилагането на този инструмент, чрез който се измерва въздействието като резултат от планираните цели, приоритети, мерки и дейности, изисква предварителното определяне на субектите на мониторинга, контрола и оценката и видовете индикатори за измерване на ефекта от прилаганата политика.

По своя характер *оценката е предварителна, междинна и последваща*. В зависимост от периода, в който се прилага тя отчита:

- постигането на целите, ефикасността и ефективността на използваните ресурси в съответствие с планираните;
- оценява въздействието върху средата;
- отбелязва действието на положителните и отрицателните фактори, действали при изпълнението, устойчивостта на постигнатите резултати;

От друга страна, оценката предлага препоръки, базираци се на направени изводи за прилаганата политика.

Мониторингът се базира на текущата информация, която осигуряват изготвените годишни отчети, на базата на които се набелязват последващите действия и коригиращи подходи. Годишните отчети се изработват съвместно от експертите от отдел “Регионално развитие” при Областна администрация- Бургас и Група за наблюдение на изпълнението на стратегията.

Контролът върху изпълнението на Областната стратегия за развитие се извършва чрез прилагане на набор от индикатори, които се приемат от ОблСР на област Бургас.

Основен местен субект на мониторинга е Областният съвет за развитие на област Бургас, който следи и отчита резултата и изпълнението на Областната стратегия,

приема междинната и окончателната оценка на резултатите от плановия период. В неговите правомощия са включени дейности по:

- утвърждаването на индикаторите за оценка на изпълнението;
- периодичен преглед на постигнатия напредък в изпълнението на целите чрез анализ на изпълнението на мерките – годишни отчети по изпълнението;
- приемане на корегирани подходи при установени неудовлетворителни резултати;

Техническото изпълнение на дейностите, свързани с прилагането на мониторинга и оценката, се извършва от *Група за наблюдение на изпълнението на стратегията*. Нейният състав се предлага от Областния управител и Председател на Областния съвет за развитие на област Бургас и се одобрява от съвета. В интерес на обективността на оценките, в състава на групата, освен експертите по регионално развитие от специализираните структури на областната администрация, се привличат и външни експерти от децентрализираните структури на министерства и ведомства, бизнес асоциациите, регионалните синдикални организации и НПО-сектора.

Основни индикатори за наблюдение на областната стратегия за развитие на област Бургас

Индикаторите за измерване на въздействието са релевантни с планираните цели и мерките за постигането им, както следва:

Индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на областната стратегия за развитие на област Бургас

Основните индикатори, с които ще се измерва постигането на стратегическите цели, включват:

По Цел 1: Създаване на условия за развитие на отрасли и дейности, осигуряващи устойчив икономически растеж на област Бургас.

- Увеличение на БВП на човек от населението за област Бургас (%);
- Темп на нарастване на БВП и БВП на човек от населението за област Бургас;
- Равнище на заетост в областта: общо, мъже, жени, младежи;
- Равнище на безработица в областта: общо, мъже, жени, младежи ;
- Равнище на доходите в областта;
- Нетни приходи от продажби на предприятията в областта;
- Ръст на БДС за областта (%);
- Ръст на ДМА за областта (%);

По Цел 2: Подобряване на жизнената среда, чрез стимулиране развитието на човешкия потенциал за повишаване реализацията, заетостта и доходите на населението

- Увеличение продължителността на живота (години);
- Намаляване на миграцията (%);
- Намаляване на неравнопоставеността на уязвимите групи (%);
- Създадена или запазена заетост (бр. и % от всички работни места);
- Увеличение равнището на БВП на човек от населението (%);
- Увеличение в равнището на доходите (%);

По цел 3: Развитие на вътрешнорегионалното и трансграничното сътрудничество за постигане на балансирано развитие и обособяване на област Бургас като представителна външна граница на ЕС.

- Увеличение на БДС от трансграничен бизнес (%);
- Увеличение на БВП (%) за областта;
- Създадена и запазена заетост вследствие на трансграничен бизнес и изпълнени проекти за транснационално сътрудничество (% от общата);
- Брой на проектите за трансгранично сътрудничество;
- Относителен дял на общините, включени в проекти за ТГС;
- Брой на проектите за транснационално сътрудничество с участие на общини от Област Бургас;
- Брой на проектите за работа в мрежа и обмен на опит между регионалните и местните власти;

Индикатори, за наблюдение на областната стратегия за развитие, според дефинираните приоритети:

Приоритет 1: Изграждане на нова и модернизация на съществуващата инфраструктура, осигуряваща условия за устойчив икономически растеж и заетост

- Реконструирани и модернизирани автогари (бр.);
- Реконструирани и модернизирани ЖП гари (бр.);
- Дължина (в километри) на изградени или подобрени пътища - II, III и общински пътища (% от мрежата, която е завършена);
- Степен на завършване на транспортната мрежа (%);
- Дължина на подобрената железопътна инфраструктура, в т.ч. на територията на индустриалните зони в изявени икономически центрове;
- Увеличение на пътничкопотока (%);
- Увеличение на товаропотока (%);
- % на населението с подобрен транспортен достъп;
- Време за достъп до общински център (минути);
- Работни места, създадени или запазени в резултат на проекти в транспорта;
- Брой изградени ПСОВ, ПСПВ;
- % отпадни води, подложени на първично пречистване;
- % отпадни води, подложени на вторично пречистване;

- % на домакинствата и стопанските предприятия, повлияни от премахване на режима на водоползване;
- Брой на дните с нарушено водоснабдяване (на 1000 домакинства);
- % на третиране на битови и строителни отпадъци в съответствие с нормативните изисквания;
- % на населението, включено в организирани системи за събиране на битовите отпадъци;
- Рехабилитирана площ - дка и % от подлежащата на рехабилитация;
- Територии (% от общата), застрашени от ерозия (водна, вятърна и в резултат на човешка дейност);
- Укрепени свлачища - брой и площ;
- Брой на изградените нови алтернативни източници на енергия и мощност в kW;
- Брой изградени обекти на местната и регионалната бизнес инфраструктура;
- Брой на малките и средните предприятия, които ползват бизнес услуги;
- Площ на изградените нови инфраструктурни обекти, в подкрепа на бизнеса (кв.м);
- Процент на доволните бенефициенти (мъже/жени);

Приоритет 2: Повишаване на регионалната конкурентоспособност на основата на икономика на знанието

- Брой на новосъздадените центрове за изследвания, технологии и иновации;
- Брой на изградени технопаркове и техноинкубатори;
- Размер на инвестициите за развитие на технопаркове и техноинкубатори и регионални центрове за изследвания и технологии (% от общите инвестиции);
- Брой на фирмите, разположени в технопарковете и техноинкубаторите;
- Общ размер на инвестициите, привлечени в технопарковете;
- Брой на пазарно ориентирани изследователски проекти, получили помощ;
- Повишаване на броя на заетите научно-изследователски кадри (брой и % от общия брой на заетите кадри от тази сфера, мъже/жени);
- % на успешно завършените пазарно ориентирани изследователски проекти;
- Брой на получените патенти от разработените иновации;
- Наличие и развитие на мрежа за трансфер на знание и технологии от научния сектор към индустриалния;
- Наличие на структури/програми за обучение в предприемачески умения;
- Разработени регионални иновационни стратегии и програми за тяхната реализация - брой, териториален обхват;
- Брой на създадените регионални клъстери и мрежи;
- Брой на фирмите, участващи в регионални клъстери;
- Брой и % на увеличаване на цифровите телефонни линии;
- Дължина на инсталираната широколентова мрежа (в км);
- Брой на създадените "онлайн" услуги и възможности, предназначени за малките и средните предприятия (електронна търговия и транзакции, образование и обучение, създаване на различни видове мрежи);
- Брой на създадените "онлайн" услуги и възможности, предназначени за

- училища, публични институции и граждани;
- Брой на абонатите на Интернет на 1000 жители ;
- Брой на новосъздадените фирми, които предлагат услуги, свързани с информационните технологии ("онлайн", електронна търговия и др.), на регионално и местно ниво;
- Брой на обучителните курсове по информационни и комуникационни технологии;
- Брой на обучителните часове (часове г обучавани) по информационни и комуникационни технологии;
- Брой на обучаваните (мъже/жени) по информационни и комуникационни технологии;
- Брой на създадените интерактивни услуги по информационни и комуникационни технологии;

Приоритет 3: Създаване на благоприятна жизнена, културна и природна среда в област Бургас

- Брой съвместни проекти между работодатели и студенти;
- Брой нови учебни програми, ориентирани към регионални и местни пазари на труда;
- Брой регионални информационни системи и мрежи за професионално насочване и информация;
- Брой на компютрите на 100 ученици в училищата;
- Брой на Интернет места на 100 ученици в училищата;
- Брой на компютрите на 100 студенти във висшите училища;
- Брой на Интернет места на 100 студенти във висшите училища;
- Брой обучителни часове, насочени към ИКТ (часове г обучавани) в училищата;
- Брой, относителен дял и индекси на изменение на броя на лицата, преминали през обучение за предприемачество, усъвършенстване на притежаваната квалификация, обучение за ключови знания и умения;
- Проведени активни мерки на регионалните и местните пазари на труда, в т.ч. за групи в неравностойно положение;
- Брой осигурени места за квалификации на регионално и местно ниво, в т.ч. за групи в неравностойно положение;
- Предприети и организирани квалификационни курсове на регионално и местно ниво, в т.ч. за групи в неравностойно положение ;
- Предоставени консултации и съвети на регионално и местно ниво, в т.ч. за групи в неравностойно положение;
- Брой новоразкрити работни места на регионално и местно ниво;
- Вложени нови инвестиции, свързани с развитието на здравеопазването;
- Брой на населението обслужвано от едно здравно заведение;
- Брой нови здравни услуги на регионално и местно ниво;
- Относителен дял на населението, което има достъп до първична здравна помощ- съответно за 30, 60 и повече минути;
- Брой природни и културни обекти, получили подкрепа за опазване и експониране;
- Площ на съхранените и експонирани природни и културни обекти;

- Обновени местни културни институти;
- Брой културни събития и прояви;
- Брой участия на културните институти и организации в национални и международни мрежи / форуми;
- Брой кадри, преминали през квалификационни обучения в областта на културния мениджмънт и маркетинг;
- Брой изпълнени проекти, финансирани от алтернативни източници /програми на ЕС и външни донори/;
- Брой периодични проучвания на нагласите на публиката;
- Брой публикации за културни прояви, обичаи в национални и международни специализирани издания;
- Създадени нови устойчиви местни туристически продукти;
- Предоставена площ в туристически обекти (m²);
- Брой на нови маркетингови инициативи / схеми за промоциране на туристическия бизнес;

Приоритет 4: Интегрирано градско развитие, подобряване на градската среда и стимулиране развитието на малките градове

- Брой разработени стратегии за интегрирано градско развитие на големи градски агломерации;
- Подпомогнати проекти за обновяване на градовете;
- Изградена инфраструктура в градовете;
- Настанили се в обновения район (зона бизнес дейности) търговски обекти;
- Брой проекти за укрепване на взаимовръзката между града и прилежащите им региони;
- Брой на населението, положително засегнато от проекти за укрепване на социално-икономическата интеграция между градовете и прилежащите им райони;
- Изградени и модернизирани зелени системи в населените места (m²);
- Изградени, реконструирани и модернизирани съоръжения за спорт и отдих в населените места, вкл. места с осигурени специализирани съоръжения за хора с увреждания;
- Изградена и достъпна инфраструктура за хора с увреждания (% от общата за изграждане);
- Въведен екологосъобразен транспорт (% от общия);
- Брой проекти за оптимизиране на градския обществен транспорт;
- Брой проекти за насърчаване използването на градския обществен транспорт;
- Процент на превозените пътници с градски транспорт (тролеи, трамваи, метро);

Приоритет 5: Развитие на селските райони, горското стопанство, рибарството и аквакултурите

- Намаляване на териториите, класифицирани като изостанал селски район (%);
- Увеличаване на БДС от аграрния сектор (% от БДС на района);
- Създадена и запазена заетост в аграрния сектор (% от всички работни места);

- Брой програми за квалификация и преквалификация, в т.ч. на уязвимите групи в приоритетни области на аграрния сектор; брой успешно завършили тези програми участници;
- Формирани групи производители (бр);
- Финансирани проекти за селско развитие, гори, рибарство, аквакултури;
- Действащи кооперации (бр.);
- Увеличаване площта на горските масиви и сертифицираните гори (м²);
- Брой новосъздадени стопанства, ферми, предприятия за преработка и други предприятия за развитие на алтернативни дейности- дивечовъдство, рабарство, билкарство, пчеларство и др.;
- Увеличен брой на заетите в алтернативни дейности;
- Брой новосъздадени браншови обединения на селскостопански производители;
- Увеличен обем и качество селскостопанска продукция за плановия период;
- Постигнат баланс между търсене и предлагане на селскостопанска продукция;

Приоритет 6: Бургаска област-външна граница на ЕС, трансгранично сътрудничество и интегрирано териториално развитие на Черноморския басейн

- Брой на проектите за трансгранично сътрудничество, в т.ч. по основни приоритети;
- Относителен дял общините граничещи с Р Турция по отделни граници, включени в проекти за ТГС;
- Брой на бенефициентите (брой заети, обучени, МСП, получили подкрепа и др.) по проекти за трансгранично сътрудничество;
- Относителен дял на целевото население, повлияно от проекти за трансгранично сътрудничество;
- Брой на проектите за транснационално сътрудничество с участие на общини от Бургаска област;
- Структура и обхват на проектите за транснационално сътрудничество;
- Брой общини, включени в проекти за транснационално сътрудничество;
- Общ брой на българските партньори;
- Брой на бенефициентите;
- Брой на проектите за работа в мрежа и обмен на опит между регионалните и местните власти;
- Брой изградени мрежи за обмена на опит между регионалните и местните власти;
- Относителен дял на местните и регионалните власти, участващи в изградените мрежи и обмен на опит;

Приоритет 7: Укрепване на институционалния капацитет на областно и местно ниво

- Брой проекти, получили техническа помощ за подготовката им;
- Брой преминали обучение за развитие на уменията за управление на проекти, финансов контрол;
- Брой разработени регионални информационни системи за осигуряване на процеса на управление;

- Брой разработени системи за наблюдение на изпълнението на регионалните и местните планове и програмни документи;
- Брой разработени съвместни проекти между областна администрация, общинската администрация, частния сектор и неправителствения сектор;
- Брой финансирани съвместни проекти между областната администрация, общинската администрация, частния сектор и неправителствения сектор;
- Брой на преминалите обучение по разработване, финансиране и управление на съвместни проекти и прилагане на интегрирани програми за развитие;
- % от областната и общинските администрации, предоставящи административни услуги чрез едно място на достъп (едно гише);
- Брой на преминалите обучение за подкрепа на нови подходи за управление на регионално и местно развитие, в т.ч. за иновации, регионални клъстери, трансгранично и транснационално сътрудничество;
- Брой внедрени добри практики на управленски подходи за регионално и местно развитие;
- Брой изпълнени проекти с надобластно значение в рамките на ЮИРП;
- Брой финансирани проекти в област Бургас от предприєдинителни фондове на ЕС;
- Брой изпълнени партньорски проекти за регионално развитие /социално-икономическо сближаване, финансирани чрез структурните инструменти на ЕС;

Актуализация на Областната стратегия за развитие

Областната стратегия за развитие на област Бургас се актуализира в следните случаи:

- при актуализация на Националната стратегия за развитие;
- при констатиране на съществени отклонения от планираните резултати;
- при съществени промени в макроикономическите и международни условия или нормативната база;

Процесът на актуализация се организира от Областния управител, като ще се използват създадените работни групи по тематични направления. При необходимост ще се извършват промени в броя и състава на тези групи, могат да бъдат ангажирани и външни експерти. В съответствие със законовите разпоредби актуализираната областна стратегия се обсъжда и съгласува с Регионалния съвет за развитие на ЮИРП и приема от Областния съвет за развитие на Област Бургас.